

1953

1962

1973

1984

1994

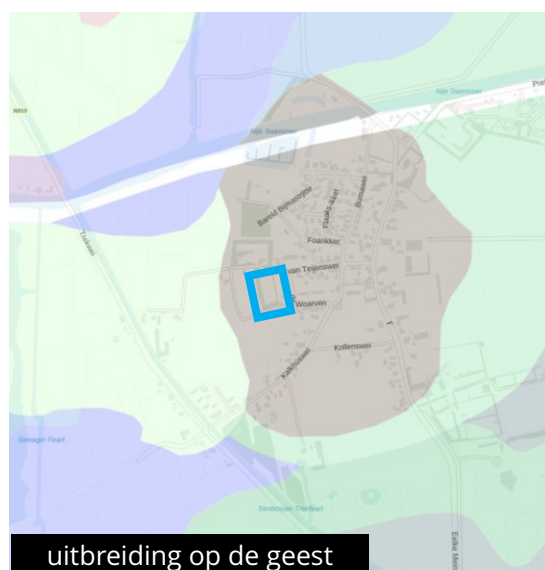

2000

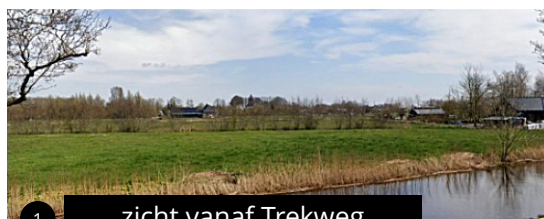
Westergeest is in de vroege Middeleeuwen ontstaan op een zandopduiking ten noordwesten van de hoge gronden van de Friese Wouden, De rivier Zwemmer ontsloot het dorp, maar lag wel destijds iets noordelijker van het dorp.

Rond 1150 werd de kerk gesticht door Benedictijner monniken uit Dokkum. Zij bouwden een kerk naar het model van de abdijkerk in Dokkum op de plek waar een tufstenen kerkje stond. Rond 1300 had de toren van de kerk een functie als vuurtoren, omdat Westergeest in deze tijd nog aan de rand van de zeearm lag die Dokkum met de Lauwerszee verbond. In 1333 wordt de kerk van "Gaest" genoemd als één van de kerken behorend tot de St. Bonifatiusabdij. De plaats werd vervolgens in 1467 als Westergaest genoemd ter onderscheiding van het meer oostelijk gelegen Wijgeest. De plaatsnaam duidt oorspronkelijk op Oudfriese woord gast (geest), wat hoger gelegen zandgrond was dat ontgonnen was. Het dorp heeft zich ontwikkeld langs twee parallelle lopende wegen, de Eelke Meinertswei en de Bumawei. Deze liepen over de zandophoging. Het kent relatief veel boerderijen en woudboerderijtjes er tussenin. Het dorp is geleidelijk verdicht. Na de Tweede Wereldoorlog kwam de verdere dorpsuitbreiding in het westen tot stand. Deze vonden eerst plaats langs de Harmen van Tijensweg. Deze weg was vernoemd naar de onderwijzer en veldwachter van Westergeest. In de jaren tachtig werd ten zuiden van de Tijensweg een nieuwbouwwijk aangelegd en vervolgens in de decennia daarna volgde nieuwbouw aan de westzijde ten noorden van de Tijensweg. De nu voorgestelde uitbreiding past in de historische uitbreidingsrichting van Westergeest. Het uitbreidingsgebied bevindt zich op de zandopduiking die het esdorp kenmerkt.

Het aanzicht vanuit het westen op het dorp is difuus. Vanaf de Stroobossertrekweg, de hoofdontsluiting van het gebied ten zuidwesten van Dokkum, ligt het dorp redelijk verscholen achter groenstructuren en bouwwerken. Dat geldt nog meer voor de beoogde uitbreidingslocatie. Het vrije blikveld wordt, zeker 's zomers, beperkt door tuinen, opstallen en opgaand groen. De uitbreiding ligt als het ware in een visueel vacuüm. De uitbreiding vormt een afronding van het dorp en ligt nog op de "geest" waarop het dorp gevormd is.

uitbreiding op de geest

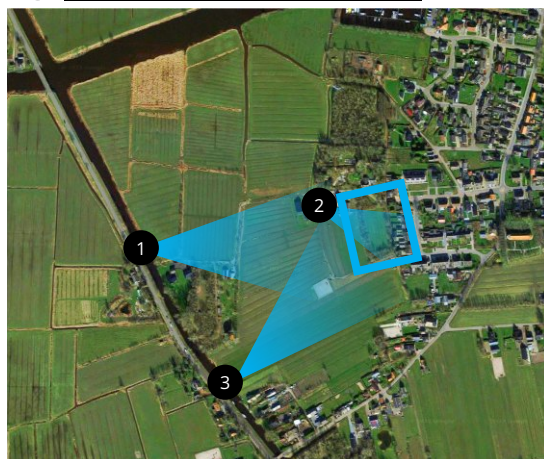
1

zicht vanaf Trekweg

2

zicht vanuit veld

3

zicht vanaf Trekweg 9

Het landschap rond Westergeest is een mix van open en halfopen landschapen. Rond het dorp is het verdicht. Zicht op de beoogde locatie is alleen mogelijk van een klein deel van de Trekweg.

De uitbreiding past bij de historische ontwikkeling van het dorp en valt binnen de contour van de geest. De verkaveling vormt een aanleiding voor een diverse en kleinschalige dorpsrand die past bij het esdorp zoals genoemd in de nota 'Grutsk op'e Romte'. Juist die toevoeging laat het dorp weer zien zoals gewenst, als rand van een dorp. De individuele kavels en de verscheidenheid van lage woonhuizen met tuin doet recht aan het beeld van een dorp op een geest.

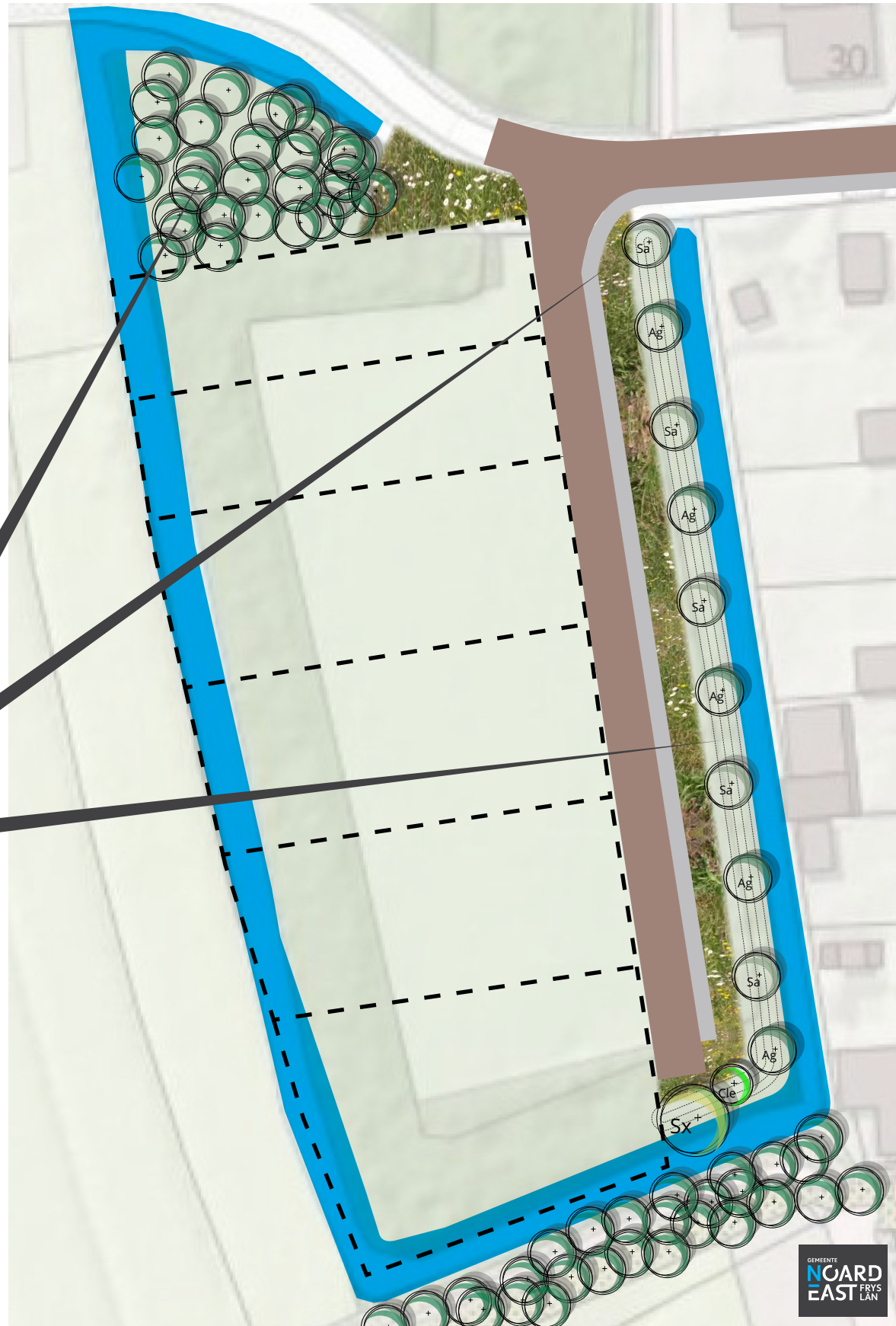
Daarbij is in het plan een landschappelijke strook met els en knotwilgen gedacht. De taluds van de watergangen rondom het plan worden vlak aangelegd. Hiermee worden landschappelijke gradiënten aangebracht die een aanvulling vormen op de biodiversiteit. Beheer van taluds en wegkanten zal extensief zijn en gericht op vergroting van biodiversiteit. Beide kanten van de uitbreiding blijven in groen vevat.

- Schietwilg
Salix alba
- Gele Treurwilg
Salix x sepulcralis
- Zwarte els
Alnus glutinosa
- Tweestijlige meidoorn
Crataegus leavigiata

Dunning en verduurzaming
huidige bosplantsoen

wegkant: inzetten op
bloemrijk grasland. extensief
maaieregime, sinusmaaien

vlak talud, diepe sloot.
beheer inzetten op
bloemrijke slootkant*

Gebruikte literatuur en bronnen:

bodemdata.nl/basiskaarten

edepot.wur.nl/477677

[www.fryslan.frl/_flysystem/media/Ruimtelijke kwaliteit in Fryslân - Grutsk op e Romte tructuurvisie 2014.pdf](http://www.fryslan.frl/_flysystem/media/Ruimtelijke%20kwaliteit%20in%20Fryslân%20-%20Grutsk%20op%20e%20Romte%20tructuurvisie%202014.pdf)

[www.noardeast-fryslan.nl/sites/default/files/2021-03/Landschapsbiografie Noardeast-Fryslân - Definitieve Rapportage__lowres.pdf](http://www.noardeast-fryslan.nl/sites/default/files/2021-03/Landschapsbiografie%20Noardeast-Fryslân%20-%20Definitieve%20Rapportage__lowres.pdf)

hystoblog.wordpress.com/category/westergeest/van-teijenswei/

www.westergeest.net/

Ontgonnen Verleden - Regiobeschrijvingen provincie Friesland

impressie toekomstig aanzicht vanaf Trekweg